

Batiment A in Leuven. Ik ben er al eens geweest om er Ief Spincemaille (okv 2014-4) te ontmoeten. Het is een plek waar meerdere kunstenaars en vormgevers hun ding doen, ook Pieter Léon Vermeersch.

Pieter Léon Vermeersch

Nieuwe werelden verzinnen

Na de glitter van Cannes

Pieter Léon Vermeersch (°1984) gebruikt ook zijn tweede voor- naam om alle verwarring met zijn naamgenoot, de kleinzoon van de kunstenaar José Vermeersch, te vermijden. Ze zijn geen familie van mekaar. Ik heb hem leren kennen ter gelegenheid van de jongste uitgave van *Coup de Ville* in Sint-Niklaas. Wat zijn werk met het motto *Chasing flowers* van die tentoonstelling te maken heeft, wordt hieronder duidelijk.

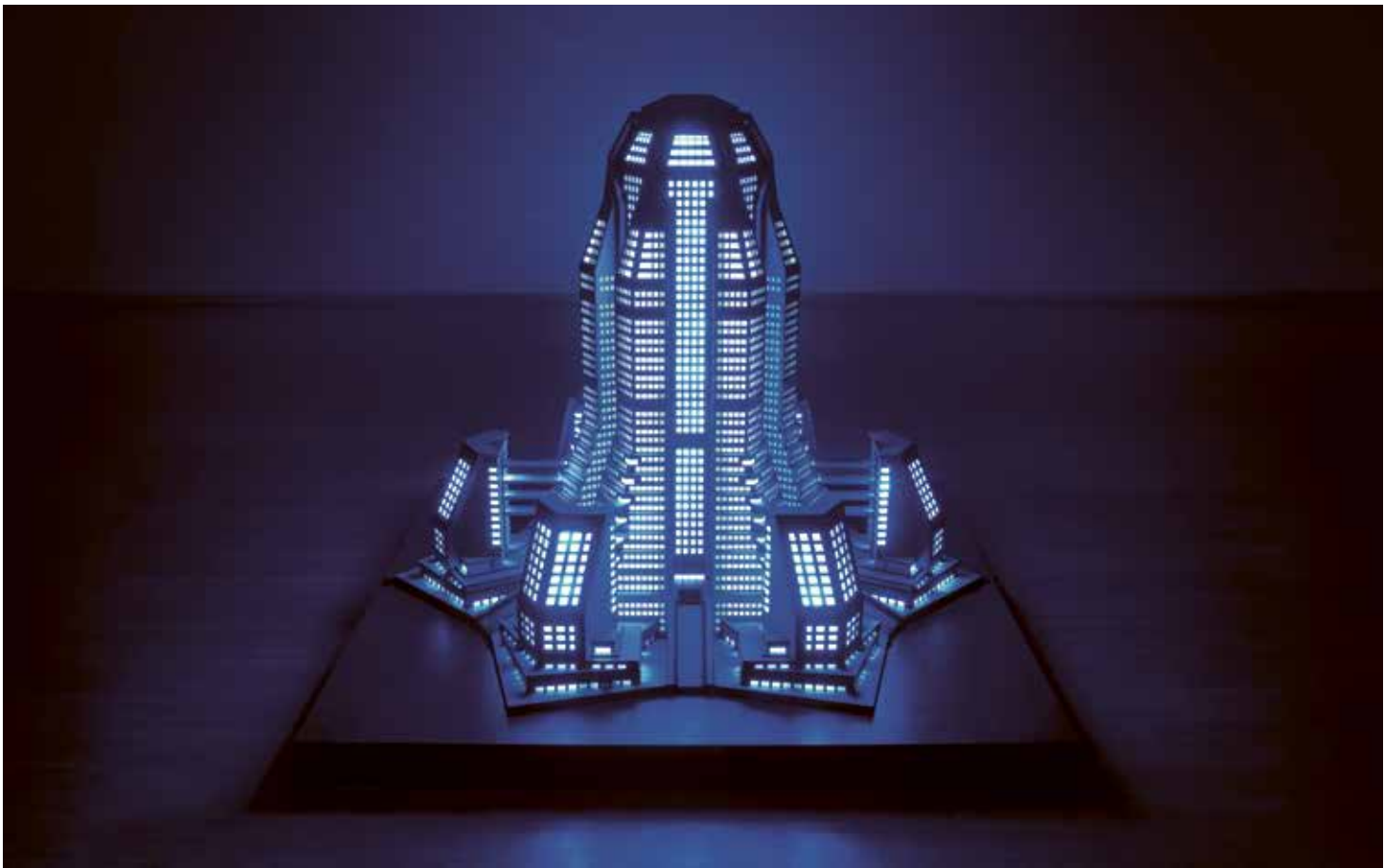
Na zijn secundair heeft Pieter Léon Vermeersch eerst een jaar geschiedenis gestudeerd aan de Gentse universiteit. Hij heeft een breed interessegebied, ideaal voor die studierichting, maar toch was het niet zijn ding. In LUCA Brussel waren de stripauteurs Nix (Marnix Verduyn °1969) en Johan De Moor (°1943) lesgevers. Dat trok hem aan om daar de studie aan te vatten in 2003. Hij koos voor de richting grafisch ontwerp. Pieter Léon Vermeersch: "Aanvankelijk was het mijn grote droom om striptekenaar te worden. Ik heb in LUCA Brussel ontdekt dat dit niet echt voor mij was. Je moet dan gepassioneerd zijn door tekenen, je moet ermee opstaan en gaan slapen. Ik hou veel van het beeldverhaal, maar het zelf maken is nog heel iets anders. Het goede eraan was dat daar een hele wereld voor mij is opengegaan."

Tijdens dat eerste jaar leerde hij grafisch ontwerp kennen en specialiseerde zich in reclamecampagnes. "Dat ging goed want ik heb in het derde jaar met een project voor de centra voor basis-educatie een grote prijs gewonnen in een wedstrijd waar alle reclame-studenten uit het voorlaatste en laatste jaar in België konden aan deelnemen. Het is de belangrijkste prijs die je als student in die richting kan winnen. Er was een gala met alles erop en eraan en ook een trip naar het reclamefestival in Cannes." Met de idee dat hij nu gelanceerd was in de reclamewereld, deed hij in het vierde jaar stages bij enkele gerenommeerde bureaus in het Brusselse.

Door allerlei omstandigheden kreeg Vermeersch een inzinking, zag hij het allemaal niet meer zitten en aanvaardde hij de job van huisbewaarder van het cultuurcentrum in Strombeek-Bever. "Het was een serieuze confrontatie. Ik had de glitter en glamour van Cannes beleefd en plots was ik vaatwassers aan het schoonmaken. Ik heb toch even moeten slikken. Gaandeweg heb ik de draad weer opgepikt en heb ik commercieel werk gemaakt voor mensen uit de sector die ik nog kende."

Bouwplannen visualiseren

De broer van Pieter Léon, die voor ingenieur-architect heeft gestudeerd, zag hij regelmatig bepaalde software gebruiken. Dat intrigeerde hem en op een rustige namiddag ging hij er bij wijze van proef mee aan de slag. Het was een revelatie. Het stelde hem in staat om driedimensionale beelden te creëren. "Op Sint-Lukas heb ik heel veel perspectieftekeningen gemaakt met de hand, ook van gebouwen. Architectuur heeft me altijd al geboeid. Het werken met die software deed een wereld voor mij opengaan, ik was er echt door gefascineerd. Vanaf dan was ik er elk vrij moment mee bezig. Het programma SketchUp was gratis (nu niet meer) en ik heb er me al doende in bekwaamd." Daarna gebruikte Vermeersch ook geavanceerde programma's en ontstond de idee om zijn diensten aan te bieden aan architecten, om hun plannen te visualiseren in driedimensionale beelden. Er kwam al snel respons op zijn website en hij kreeg een vast cliënteel, zodat hij zijn job als huisbewaarder kon opzeggen. Hij heeft dit werk een aantal jaren voltijds gedaan maar kwam tot de vaststelling dat hij er niet echt al zijn creativiteit in kwijt kon. Pieter Léon Vermeersch: "De software had zoveel meer mogelijkheden dan een plan omzetten in een beeld. Ik wou nieuwe werelden verzinnen en ik ben dat meer en meer beginnen doen. Ik werkte van thuis uit in Leuven en dan zag ik via Facebook dat er een

Pieter Léon Vermeersch, *Real Fiction*, 2012,
MDF en led's, 150 x 150 x 125 cm

plaats vrij kwam voor een atelier in Batiment A. Ik ben daarop afgegaan want altijd alleen thuis werken is niet zo tof. Een atelier tussen andere kunstenaars heeft me enorm geholpen. Je kunt ideeën uitwisselen, je hebt meer voeling met wat er omgaat in de kunstwereld en je krijgt feedback. Ik heb door de jaren heen beseft hoe belangrijk dit is."

Op de schouders van reuzen

Pieter Léon vermeersch nam een tweetal keren deel aan de Canvascollectie en werd telkens geselecteerd. Zo kwam hij in contact met Stef Van Bellingen en participeerde hij aan de portfoliodagen die WARP samen met een Nederlandse partner inrichtte in Eindhoven. Op die manier kreeg hij interessante bedenkingen en commentaren op zijn werk door mensen uit de kunstwereld. Het was een serieuze stimulans om verder te gaan op de ingeslagen weg.

Hij laat zich bij zijn werk inspireren door zeer diverse figuren, zoals de Italiaanse architect Antonio Sant'Elia (1888-1916), een van medeoprichters van de groep Nuove Tendenze binnen de futuristische beweging. Hij was van mening dat de architectuur nieuwe vormen moest ontwikkelen, gebaseerd op de verworvenheden van de wetenschap. Het is iets wat Pieter Léon sterk aanspreekt, overtuigd als hij is dat wij, zoals hij zegt, "op de schouders

van reuzen staan". Wij kunnen wat wij nu kunnen slechts door datgene wat vele generaties voor ons hebben verworven. Andere inspiratiebronnen zijn Étienne-Louis Boullée (1728-1799), de visionaire architect van wie we vooral het ontwerp voor zijn monumentale tempel voor Newton kennen, de schrijver Aldous Huxley (1894-1963) of nog Arthur C. Clarke (1917-2008), de science-fictionschrijver en futuroloog. De kunstenaar is niet enkel bezig met zijn computer en software, hij denkt ook na en leest.

Het werk waarmee hij in 2012 werd geselecteerd voor de tentoonstelling van de Canvascollectie in BOZAR was een grote maquette van een torengedouw geïnspireerd op de ideeën van de filosoof en denker Jeremy Bentham (1748-1832). Deze jurist en pleitbezorger van het utilitarisme, de ethische stroming die streeft naar geluk voor zoveel mogelijk mensen, ligt ook aan de basis van het panopticum, een gebouw waar men vanuit het centrum alles kan controleren. Ideaal voor gevangenis, die later effectief op die manier werden gebouwd. Vermeersch heeft de idee overgeplaatst naar een stad in de vorm van een torengedouw en uiteraard is daarbij de idee ook niet ver dat we ook in de huidige steden onderhevig zijn aan de controle van talloze camera's. Het gebouw is gerealiseerd op een schaal van 1/200, in de realiteit zou het dus ongeveer 240 meter hoog zijn.

Eindeloos fantaseren

Tijdens de parcourentoonstelling *Coup de Ville* in Sint-Niklaas toonde Pieter Léon Vermeersch een aantal prints waarvoor hij vertrokken was bij een foto van een detail uit het Alhambra in Granada. Het ging om geometrisch-florale motieven. Vanuit dat basisgegeven heeft hij werkelijk een hele wereld geschapen. De gebouwen, zoals hij ze ontwerpt, zouden kunnen gebouwd worden. Hij ontwerpt niet enkel het gebouw maar ook de hele urbanisatie errond. Een complex geheel van wegen en kruisingen, boven- en ondergrondse toegangen, openbaar vervoer dat hoog boven de stad zijn weg kan vinden, het is er allemaal. De kijker kan eindeloos fantaseren en op ontdekkingstocht gaan in deze wereld, waar wel elk menselijk spoor ontbreekt. Het is daarbij belangrijk om te weten dat de kunstenaar niet alleen het zichtbare op de print heeft ontworpen en virtueel getekend. Hij legt zich evenzeer toe op de binnenkant, het interne van de gebouwen. Hij kan er virtueel in rondwandelen en voor wanden en openingen komen te staan. Wij als kijkers zien slechts een klein onderdeel van een immense complexiteit, het is een beetje zoals in de echte wereld.

Pieter Léon Vermeersch, *Mathematical Universes - Panoptica I*, 2020, 3d-prints, acrylaat, cement, spiegels, led's en staal, 196 x 42 x 36 cm

Pieter Léon Vermeersch, *Well of Ascension* (voor het project *Blauwhaus*), 2019, print op German Etching papier, 160 x 75 cm

**Wij kunnen wat wij nu kunnen slechts door datgene
wat vele generaties voor ons hebben verworven.**

Pieter Léon Vermeersch, *World Device II – Clear*, 2020, print op German Etching papier, 160 x 100 cm

Vermeersch toonde op *Coup de Ville* eveneens een sculpturaal werk. Het ging om een met 3D-printer gerealiseerde sculptuur. Het leek op een zeshoekig schrijn omgeven door glas waardoor de inhoud eindeloos werd weerspiegeld en ook weer een wereld op zichzelf vormde. Opvallend waren de spitsbogen die erg gotisch ogen. Hier kan even verwezen worden naar de Nederlandse architect en theoreticus Lars Spuybroek (°1959) die zijn bewondering voor de gotische architectuur niet wegsteekt en verbanden ziet met hedendaagse architecten die niet met prefabelementen werken, maar net als in de gotiek het juiste element maken dat nodig is voor de totale harmonieuze constructie.

Het schrijn dat Pieter Léon Vermeersch heeft gemaakt sluit ook aan bij de ideeën van de panoptica en de reactie van de Franse filosoof Michel Foucault (1926-1984) zoals hij die verwoordt in zijn *Surveiller et punir* (1975).

Het schrijn bevat naast de architecturale constructie een (nagemaakte) woestijnroos. Op deze manier wordt een verband gelegd tussen de natuur en een volledig mathematisch geconstrueerde wereld. Het is niet toevallig dat het werk het eerste wil zijn in een reeks *Mathematical Universes* die de kunstenaar wil realiseren.

Het valt op hoe Pieter Léon Vermeersch op een organische manier heden en verleden (en de toekomst) weet te verenigen in zijn werk. Net zoals hij tewerk ging met een element uit het Alhambra,

Pieter Léon Vermeersch, *World Device II – Intersection*, 2020, print op German Etching papier, 74 x 48 cm

ontwikkelde hij een grote print voor een wand in het project *Blauwhaus* van kunstenaar en curator Wim Wauman (°1976) in Waasmunster. Hiervoor werd een mysterieus symbool gebruikt dat ze vonden in de kerk van de abdij Roosenberg in diezelfde gemeente en dat is ontworpen door de monnik en architect Dom Hans van der Laan. De kunstenaar ontwikkelde er een landschap van wegen en water mee en daarboven hoog verheven torent het historisch kasteel, als opgestuwd in de loop der eeuwen, maar ook netjes gedupliceerd, het erfgoed is er voor iedereen.

Ik ben benieuwd wat deze nog jonge kunstenaar ons verder zal weten te brengen. Zijn werelden ogen nu nog erg koel en aseptisch, er is geen leven te bespeuren, nog niet. **DAAN RAU**